

BIULETYN

Nr 1 (866) • 3 stycznia 2012 • © PISM

Redakcja: Marcin Zaborowski (redaktor naczelny),

Jarosław Ćwiek-Karpowicz, Beata Górka-Winter, Artur Gradziuk,

Leszek Jesień, Beata Wojna

Prezydencja Danii w Radzie Unii Europejskiej

Agata Gostyńska

Jednym z głównych zadań prezydencji Danii będzie dalsze wdrażanie mechanizmów mających na celu uzdrowienie sytuacji w strefie euro i przywrócenie zaufania rynków finansowych. Zarządzanie agendą gospodarczo-finansową może ułatwić, pozostającej poza strefą euro Danii, jej sprawna i doświadczona administracja. Wyzwaniem będą nabierające tempa negocjacje wieloletnich ram finansowych, w których prezydencja będzie pełniła rolę mediatora. Pogłębienie rynku wewnętrznego pozostanie jednak prawdopodobnie wysoko na liście priorytetów duńskiej prezydencji, która upatruje w nim możliwość generowania wzrostu gospodarczego w UE.

Uwarunkowania sprawowania prezydencji. 1 stycznia 2012 r. Dania przejęła prezydencję rotacyjną w Radzie UE i będzie kontynuować prace tria Polska–Dania–Cypr. Program prezydencji Danii, która sprawuje przewodnictwo już po raz siódmy, oparty został na czterech priorytetach: odpowiedzialna, dynamiczna, zielona i bezpieczna Europa. Agenda prac prezydencji będzie jednak w dużym stopniu skupiona na działaniach mających na celu przywrócenie stabilności w strefie euro.

Na skutek wynegocjowanych w 1992 r. wyłączeń (tzw. klauzule opt-out) Dania nie uczestniczy w rozmowach na temat wspólnej waluty, polityki obrony, obywatelstwa europejskiego oraz niektórych aspektów spraw wewnętrznych i wymiaru sprawiedliwości. Opt-out, w szczególności w zakresie wspólnej waluty, może utrudnić prezydencji zarządzanie agendą gospodarczo-finansową. Jej realizacja wymagać będzie od Danii elastyczności i ścisłej współpracy z zaangażowanym w reformy w strefie euro przewodniczącym Rady Europejskiej Hermanem van Rompuyem.

Jedną z pierwszych decyzji nowego centrolewicowego rządu Danii było zniesienie kontroli granicznych wprowadzonych przez poprzednią koalicję. Dzięki temu, Dania odzyskała zaufanie Komisji Europejskiej (KE) oraz Parlamentu Europejskiego (PE), instytucji z którymi prezydencja prowadzi negocjacje legislacyjne. Na dobrą współpracę z Parlamentem może także wpłynąć fakt, że obecna premier Danii Helle Thorning-Schmidt w latach 1999–2004 była deputowaną do PE.

Zarządzanie gospodarcze w UE. Wdrażanie mechanizmów mających na celu wzmocnienie zarządzania gospodarczego w UE stanowi istotny element działań prezydencji w ramach priorytetu „odpowiedzialna Europa”. W oświadczeniu szefów państw i rządów strefy euro z 9 grudnia 2011 r. Rada UE i PE zostały wezwane do szybkiego przyjęcia dwóch wniosków KE z 23 listopada 2011 r. Są to projekty rozporządzeń, stanowiące uzupełnienie przyjętego w czasie polskiej prezydencji „sześciopak”. Pierwszy projekt dotyczy monitorowania i oceny wstępnych planów budżetowych oraz zapewnienia korekty nadmiernego deficytu w państwach strefy euro, a drugi wzmocnienia nadzoru gospodarczego i budżetowego nad państwami członkowskimi strefy euro dotkniętymi lub zagrożonymi poważnymi trudnościami w odniesieniu ich stabilności finansowej. Do zadań Danii, kierującej pracami Rady ds. Ekonomicznych i Finansowych, będzie należało prowadzenie negocjacji międzyinstytucjonalnych w sprawie obydwu wniosków.

Nie bez znaczenia dla przebiegu prezydencji może się okazać debata na temat tzw. paktu fiskalnego (ang. *fiscal compact*), którego celem jest wprowadzenie ściślejszej koordynacji polityk fiskalnych państw w nim uczestniczących. Dania na grudniowym szczycie Rady Europejskiej wstępnie wyraziła chęć przystąpienia do paktu, którego tekst ma zostać opracowany w najbliższym czasie.

Prace nad uzgodnieniem ostatecznej treści tekstu, a w konsekwencji jego szybka ratyfikacja, są koordynowane przez Przewodniczącego Rady Europejskiej. Od decyzji Danii może zależeć stopień zaangażowania prezydencji w te działania.

Negocjacje wieloletnich ram finansowych. Oprócz walki z kryzysem jednym z głównych zadań tej prezydencji będą negocjacje wieloletnich ram finansowych na lata 2014–2020 (WRF). W czasie polskiej prezydencji dyskutowano o ogólnej konstrukcji ram budżetowych, natomiast Dania będzie musiała podjąć trudniejszą dyskusję na temat akceptowalnych dla państw członkowskich pułapów przychodów i wydatków budżetu UE. Dalsza konsolidacja finansów publicznych niektórych państw członkowskich może doprowadzić do usztywnienia ich stanowisk w czasie negocjacji, co może negatywnie wpłynąć na atmosferę rozmów. Nie bez znaczenia dla ich przebiegu będą także wybory prezydenckie we Francji, które odbędą się na przełomie kwietnia i maja 2012 r. Utrudni to dyskusję m.in. na temat miejsca wspólnej polityki rolnej w przyszłych ramach. Dania, pełniąc funkcję mediatora, będzie musiała poszukiwać kompromisu między państwami członkowskimi dążącymi do ograniczenia wydatków UE, a beneficjentami netto. Powinna też kontynuować praktykę współpracy z deputowanymi do PE w sprawie WRF. Dialog z PE – poprzez organizację kolejnej konferencji na wysokim szczeblu politycznym poświęconej WRF – może służyć łagodzeniu sporów. Odejście od wypracowanego schematu może osłabić znaczenie prezydencji, a w praktyce doprowadzić do wzmocnienia roli największych państw członkowskich w negocjacjach.

Pozostałe priorytety. W obszarze „dynamiczna Europa”, Dania będzie kontynuowała m.in. działania na rzecz realizacji 12 inicjatyw zawartych w przygotowanym przez KE Single Market Act. „Zielona Europa” zaś uwzględni działania związane m.in. z polityką energetyczną i klimatyczną. W tym obszarze Dania będzie m.in. dążyć do przyjęcia tekstu dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej, a także koordynować przygotowanie stanowiska UE na konferencję Narodów Zjednoczonych w sprawie zrównoważonego rozwoju – „Rio+20”. W ramach priorytetu „bezpieczna Europa” prezydencja będzie kontynuowała m.in. prace legislacyjne dotyczące budowy wspólnego europejskiego systemu azylowego oraz reformy zarządzania strefą Schengen. Dania respektując polizbońską architekturę instytucjonalną będzie wspomagać wysoką przedstawiciel i podległą jej Europejską Służbę Działań Zewnętrznych. W konsekwencji wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa prawdopodobnie nie będzie stanowić odrębnego priorytetu w programie prezydencji.

Dania będzie kontynuować prace polskiej prezydencji w obszarach, w których kompromis okazał się dotychczas niemożliwy. Wobec wciąż nierozwiązanego sporu o siedzibę jednolitego sądu patentowego, wyzwaniem będzie szybkie przyjęcie jednolitego systemu ochrony patentowej. Niełatwe będzie także osiągnięcie akceptowalnego dla Holandii kompromisu w sprawie akcesji Bułgarii i Rumunii do strefy Schengen. Prezydencja prawdopodobnie zajmie się też przedstawionymi we wrześniu 2011 r. przez KE propozycjami reformy zarządzania strefy Schengen. Przyspieszenie prac w tym obszarze może okazać się trudne ze względu na kontrowersyjną dla państw członkowskich propozycję uwspólnotwienia procesu decyzyjnego co do wprowadzania tymczasowej kontroli na granicach wewnętrznych UE.

Wnioski i rekomendacje. Pomimo obciążenia agendy kwestiami gospodarczo-finansowymi Dania będzie starała się nie dopuścić do marginalizacji debaty w takich obszarach, jak wspólny rynek, zielone technologie czy energia. Umieszczenie tej problematyki w szerszej dyskusji na temat poprawy kondycji gospodarczej UE może zwiększyć wiarygodność działań promujących wymienione dziedziny współpracy jako potencjalne źródła wzrostu. Zadanie to może ułatwić doświadczenia w zarządzaniu agendą unijną administracja duńska. Prezydencja powinna m.in. wykorzystać przypadające na ten rok 20-lecie utworzenia rynku wewnętrznego jako platformę promocji inicjatyw zawartych w Single Market Act i przyspieszyć prace legislacyjne podjęte przez poprzednią prezydencję. Pogłębianie rynku wewnętrznego, w dłuższej perspektywie, może pozytywnie wpłynąć na wzrost gospodarczy państw UE. Kontynuowanie wysiłków polskiej prezydencji w szczególności, w obszarze handlu elektronicznego oraz dążenie do ułatwienia dostępu do rynku małym i średnim przedsiębiorstwom zwiększyłoby spójność działań tria prezydencji.

Dania mogłaby także, w uzgodnieniu z Polską, kontynuować jej autorską inicjatywę „Meet the presidency” – organizowania cyklicznych debat z deputowanymi przy okazji posiedzeń plenarnych PE. Regularny dialog z PE usprawniłby przebieg rozmów legislacyjnych i zwiększyłby szansę na realizację programu prezydencji.

Dania powinna także kontynuować wysiłki polskiej prezydencji w celu zagwarantowania pełnego udziału instytucji wspólnotowych w procesie podejmowania decyzji w UE. Doświadczenie zdobyte przez Danię w czasie jej przewodnictwa w Radzie UE, w ważnych dla rozszerzenia Unii latach, może ułatwić zaangażowanie się prezydencji w debatę na temat przyszłości integracji europejskiej.